

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

100-lecie Powstań Śląskich, Katowice: Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris, 2020, ss. 47, ill.

Archiwa Rodzinne Niepodległej, red. Małgorzata Grzybalska, Wrocław: Archiwum Państwowe we Wrocławiu, 2020, ss. 120, ill.

Archiwa Rodzinne Niepodległej. Kolekcje w Archiwum Państwowym w Katowicach A.D. 2020. Katalog wystawy, oprac. Katarzyna Głowania, Katarzyna Słysz-Szczucka, Katowice: Archiwum Państwowe w Katowicach, 2020, ss. 22, ill.

Benisz Adam, *Górny Śląsk w walce o polskość*, wprowadzenie Bartosz Kuświk, Opole: Instytut Śląski, 2020 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. VIII, 299. reprint wyd. z 1930 r.

Biskup Andreas von Jerin i jego ołtarz we wrocławskiej archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela, red. Stanisław Araszczuk, Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny, 2020, ss. 111, ill.

Bok Antoni, Rokaszewicz Rafael, *Kościół pw. św. Wawrzyńca*, fotografie Dariusz Mikołajewicz, Antoni Bok, Głogów: Towarzystwo Ziemi Głogowskiej, 2021 (Zabytki Głogowa), ss. 19, ill.

„Brzeski Rocznik Zamkowy”, 1 (2020), ss. 192.

Buchowski Krzysztof, Krzyżanowski Lech, *Lato insurgentów. I powstanie śląskie i powstanie sejneńskie 1919*, Katowice: Muzeum Śląskie, 2020, ss. 327, ill.

Chrzan Tomasz, *Święty Jan Sarkander i jego czasy*, Bielsko-Biała: Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsko-Białej, Diecezja Bielsko-Żywiecka, 2020, ss. 20, ill.

- Czok Monika, *Das Opperlner Schlesien. Die Region, ihre Bewohner und ihre Identität in wissenschaftlichen und publizistischen Diskursen*, Wrocław–Dresden: Oficyna Wydawnicza Atut, Neisse Verlag, 2020 (Beihefte zum Orbis Linguarum / Wydanie Specjalne Orbis Linguarum, 121), ss. 371.
- Dobesz Janusz L., Kozina Irma, Mischok Maciej, *Kopice* [woj. opolskie]. *Historia utraconego piękna*, Katowice: Muzeum Śląskie, 2020, ss. 333, ill.
- Dolwis. Historia mówiona*, red. Anna Hernik, Leśna: Fundacja Dziki Zachód, [2020], ss. 151, ill.
dot. Zakładów Przemysłu Jedwabniczego w Leśnej
- Duma Robert, *Dziedzictwo kulturowe Gorzanowa*, Gorzanów–Polanica-Zdrój: Wydawnictwo PressForum, 2020, ss. 63, ill.
- Dzieje i konserwacja rękopiśmiennej mapy wolnego stanowego państwa pszczyńskiego „Ichnoorthografia Plesniaca” Andreasa Hindenberga z 1636 roku. Katalog wystawy*, red. Piotr Greiner, Katowice: Archiwum Państwowe w Katowicach, 2020, ss. 28, ill.
- Fenomen górnośląskiego kapłana i Kościoła – w poszukiwaniu tożsamości. Materiały z konferencji naukowej*, red. Aleksandra Niesyto, Katowice: Muzeum Historii Katowic, 2020, ss. 215, ill.
- Firich Karol, *Polskość Górnego Śląska według urzędowych źródeł pruskich, a wyniki plebiscytu*, wprowadzenie Michał Lis, Opole: Instytut Śląski, 2020 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 6, 33, 102, ill.
reprint wyd. z 1921 r.
- Gliwicka opozycja 1976–1990. Relacje świadków i uczestników*, oprac., red. i wstęp Karol Chwastek, Bogusław Tracz, Gliwice–Katowice: Muzeum w Gliwicach, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach, Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2020, ss. 430.
- Gorzelik Jerzy, *Między „sensus catholicus” a „uchrześcijanionym nacjonalizmem”*. *Sztuka Kościoła rzymskokatolickiego na Górnym Śląsku wobec dyskursów narodowych*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020, ss. 384, ill.

- Graczyk Konrad, *Sondergericht Kattowitz. Sąd Specjalny w Katowicach 1939–1945*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2020, ss. 440, ill.
- Graff-Höfgen Gisela, *Śląskie koronki. Dokumentacja śląskiego koronkarstwa klockowego i igielkowego / Schlesische Spitzen. Eine Dokumentation über die schlesische Klöppel- und Nadelspitzenherstellung*, tłum. Beata Kubica, Gerhard Schiller, Opole: Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, 2020, ss. 152, ill.
- Grygorcewicz Bartosz, *Materiały archiwalne do dziejów hrabstwa kłodzkiego w zasobie Narodowego Archiwum w Pradze oraz Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, Wrocław: Archiwum Państwowe we Wrocławiu, 2020, ss. 104, ill.
- Gucwa Iwona, *Karkonoska wieś Ściegny. Historia wsi oraz różne ciekawostki, Ściegny–Jelenia Góra: Wydawnictwo Ad Rem, 2020, ss. 198, ill. + płyta CD.*
- Hanich Andrzej, *„Język serca” ludności Śląska Opolskiego w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX wieku w świetle źródeł kościelnych*, Opole: Instytut Śląski, 2020 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 228.
- Interferenzen zwischen Regionalbewusstsein und Historiografie in Schlesien. Erträge der Tagung des Historisch-politischen Arbeitskreises des Heimatwerks schlesischer Katholiken*, Hrsg. Rainer Bendel, Berlin–Münster: LIT, 2021 (Vertriebene – Integration – Verständigung, 14), ss. 128.
- Jak Lubań stał się naszym domem? Wspomnienia, historie, opowieści*, oprac. Teo Łagowska, Marta Lupa, Lubań: Łużyckie Centrum Rozwoju, 2020, ss. 144, ill.
- Kęsik Jan, *Prześladowania komunistyczne w Pieszcychach 1945–1956. Studium terroru i prowokacji*, Warszawa–Wrocław: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział we Wrocławiu, 2020, ss. 312, ill.
- Kordecki Marcin, Smolorz Dawid, *Sekrety Zabrze*, Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2020 (Sekrety), ss. 152, 2, ill.
- Kowalski Marek Daniel, Jujeczka Stanisław, *W łączności ze Stolicą Piotrową. Dokumenty papieskie z Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, współpraca Mieczysława Chmielewska, Wrocław: Archiwum Państwowe we Wrocławiu, 2020, ss. 165, 3, ill.

- Lec Zdzisław, *Jezuici na Śląsku i w hrabstwie kłodzkim do 1776 roku*, Wrocław: Wydawnictwo Papieskiego Wydziału Teologicznego, 2020, ss. 307.
- Legendy, historie i opowieści upiorne z powiatu lwóweckiego*, oprac. Eugeniusz Braniewski, Jan Wysopał, Gryfów Śląski: Towarzystwo Miłośników Gryfowa Śląskiego, 2021, ss. 50, ill.
- Leksykon Panteonu Górnośląskiego*, red. Aleksandra Kłos-Skrzypczak, Henryk Olszar, Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2020 (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 94), ss. 1056, ill.
- Ludwikowski Rafał, *Masonika w Muzeum w Tarnowskich Górach*, Tarnowskie Góry: Muzeum w Tarnowskich Górach, 2020, ss. 91, ill.
- Łuczyński Romuald M., *Gastronomia wrocławska w czasach małej stabilizacji (1957–1970)*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2020, ss. 596, ill.
- Maciuszczak Wiesław, *Twierdza nowożytna. Relikty wokół Starego Miasta*, Głogów: Towarzystwo Ziemi Głogowskiej, 2021 (Zabytki Głogowa), ss. 19, ill.
- Mandziuk Józef, *Męskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej*, Wrocław–Wołomin: Fundacja „Honor, Ojczyzna” im. majora Władysława Raginisa, 2020, ss. 740, ill.
- Michalczyk Wioleta, Makuch Marcin, *Pielgrzymka dawniej i dziś na pocztówce i fotografii / Pielgrzymka früher und heute auf der Ansichtskarte und dem Foto*, tłum. W. Michalczyk, Pielgrzymka: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Pielgrzymka, 2020, ss. 100, ill.
- Między Legnicą a Jelenią Górą. Prace dedykowane Stanisławowi Firsztowi w 40-lecie pracy w muzealnictwie i 65. urodziny*, red. Ivo Łaborewicz, Marek Szajda, Jelenia Góra: Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry, Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze, 2020, ss. 357, ill.
- Na straży regionalnej pamięci. Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze w 75-lecie działalności polskich archiwów w mieście*, red. Ivo Łaborewicz, Wrocław–Jelenia Góra: Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze, 2020, ss. 169, ill.
- Oberschlesien in Volkspolen. Umbrüche und Wendungen*, Hrsg. Adam Dziurok, Bernard Linek, Übersetzung und Korrektur David Skrabania, Katowice–Opole:

- Institut für Nationales Gedenken – Kommission für die Verfolgung von Verbrechen gegen das Polnische Volk, Schlesisches Institut, 2020, ss. 296, ill.
- Obrazy zmieniającego się świata. Fotografie Górnego Śląska / Images of a changing world. Photographs from Upper Silesia*, red. Karolina Kula, teksty Maciej Fic, tłum. Michelle Atallah, Katowice: Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris, 2020, ss. 369, ill.
- Pamięci zmarłych Profesorów i Docentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego 1945–2020*, red. Lucyna Lehmann, Marek Maciejewski, wyd. 2, Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Wydawnictwo beta-druk, 2020, ss. 461, ill.
- Panic Idzi, *Książę cieszyński Przemysław Noszak (*1332–1336, †1410). Wielki pan małego księstwa*, Cieszyn: Powiat Cieszyński, 2020, ss. 296.
- Powrót Polski na ziemię zachodnie. Wydawnictwo z okazji 75-lecia państwowości Polskiej na Dolnym Śląsku i 75 rocznicy utworzenia Związku Inwalidów Wojennych RP na Dolnym Śląsku*, red. Andrzej Małkiewicz, Wrocław: Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej. Zarząd Okręgowy we Wrocławiu, Agencja Wydawnicza Argi, 2020, ss. 176, ill.
- Późniak Grzegorz, *Powojenne losy firmy organmistrzowskiej „Berschdorf” z Nysy*, Opole: Sindruk-DIMK, 2020 (Opoliensis Musica Ecclesiastica, 7), ss. 371, ill.
- Primke Robert, Szczerepa Maciej, Zweifler Jacek, *Przyczółek Łęknica / Muskau 1945, (Śląsko-Łużyckie Bitwy i Kampanie)*, Jelenia Góra: Archiwum-System, 2021, ss. 109, ill.
- Prus Konstanty, *Spis miejscowości Polskiego Śląska Górnego. Nazwy wszystkich gmin, obszarów dworskich oraz osad i kolonji znaczniejszych*, wprowadzenie Stanisława Sochacka, Opole: Instytut Śląski, 2020 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. XII, 105, ill.
reprint wyd. z 1920 r.
- Przerwa Tomasz, Perlak Bartłomiej, *Reichenbach – Dzierżoniów. Historia sportowych pasji i polityki*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT, 2020, ss. 378, ill.
- Region karkonoski w 1945 r. i archiwalia pogranicza polsko-czeskiego*, red. Ivo Łaborewicz, Jelenia Góra: Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Oddział w Jeleniej Górze, 2020 (Colloquia Historico-Archivistica Silesiae, 1), ss. 136.

- Rok 1918 na Górnym Śląsku. Przełom społeczno-polityczny i jego konsekwencje*, red. Sebastian Rosenbaum, Warszawa–Katowice–Gliwice: Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum w Gliwicach, 2020 (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921), ss. 376.
- Sendal Monika, *Rok 1945 w pamięci mieszkańców Kozłowa*, Katowice–Gliwice: Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum w Gliwicach, 2020, ss. 125, ill.
- Siechnice wczoraj i dziś. Album fotograficzny poświęcony historii i współczesności miasta Siechnice*, red. Mariusz Rożnowicz, Milan Ušák, Częstochowa: Wydawnictwo Precjoza, [2020], ss. 316, ill.
- Sifczyk Damian, *Historia harcerstwa na ziemi gliwickiej*, t. 1: 1920–1939, Gliwice: HistoriaRuchu.pl, 2020, ss. 60, ill.
- Šopák Pavel, *Z rodného kraje. Česká kultura ve Slezsku a na Ostravsku do roku 1949*, Opava: Slezské zemské muzeum, 2020, ss. 275.
- Stasiak Sławomir, *Biblia po obu stronach „żelaznej kurtyny”. Studium historyczne nauczania przedmiotów biblijnych na przykładzie Facoltà Teologica dell’Italia Centrale we Florencji i Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu / La Bibbia su entrambi i lati della „cortina di ferro”. Studio storico dell’insegnamento delle materie bibliche sull’esempio della Facoltà Teologica dell’Italia Centrale a Firenze e della Pontificia Facoltà Teologica a Breslavia*, tłum. Piotr Szpunar, S. Stasiak, Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, 2020, ss. 527, ill.
- Szczech Bernard, *Chronogram w śląskiej epigrafice*, Lubusza: Turystyka–Fotografia–Wydawnictwo „Ed-Fel” Edward Wyżgoł, 2020, ss. 90, ill.
- Szymczyk Maciej, Bałchan Jan, *Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945–1995 w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju*, Duszniki-Zdrój: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 2020, ss. 103, ill.
- Totalitarianism in the borderland. Ethnicity, politics and culture in the industrial area of Upper Silesia (1933–1989)*, ed. Adam Dziurok, Adam Dziuba, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, Katowice–Warszawa: Institute of National Remembrance, 2019, ss. 284, ill.
- Wczesnośredniowieczna Niemcza. Archiwalia z badań archeologicznych w Niemczy z lat 1950–1981 / Early medieval Niemcza. Archives from archaeological studies in Niemcza, Lower Silesia, from the years 1950–1981*, red. Joanna

Kachel-Szyjka, Krzysztof Jaworski, Aleksander Limisiewicz, Wrocław: Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego, 2020 (In Pago Silensi. Wrocławskie Studia Wczesnośredniowieczne, 5), ss. 219, ill.

Wybór źródeł do historii Jeleniej Góry w latach 1945–1990, cz. 1: 1945–1970, wybór i oprac. Ivo Łaborewicz, Jelenia Góra: Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Oddział w Jeleniej Górze, 2020 (Fontes Silesiae, 1), ss. XXVI, 256, ill.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego w fotografiach 1945–2020, oprac. Lucyna Lehmann, wyd. 2, Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Wydawnictwo beta-druk, 2020, ss. 415, ill.

Zimna Alina, *Nazwiska mieszkańców Raciborza*, Poznań–Prochowice: UAM w Poznaniu. Instytut Filologii Słowiańskiej, Wydawnictwo „Pro”, 2020 (Bohemica Posnaniensia, 25), ss. 244, ill.

